

Giáo lý căn bản - 28

Kalama tri ân đh Nguyễn Thị Ngọc Ánh ghi chép.

[05/08/2024 - 01:58 - anhlibrary]

Trong thời gian gần đây thì chúng tôi có nhận được rất là nhiều cái tin nhắn, rất là nhiều cái tin nhắn và rất là nhiều cái email của một số bà con hỏi về một nội dung thôi, tức là trong cái cuộc sống chộn rộn này nè thì trừ ra những người mà không có quan tâm đến tâm linh, chứ còn đa phần là khi mà đối diện với những vấn đề của đời sống như là bệnh tật hay là mất mát, đổ vỡ hay là sanh ly tử biệt, hoặc đối diện với cái già, cái bệnh và cái chết, thì ai cũng có những cái thao thức trăn trở, đặc biệt là có những người họ kể cho chúng tôi nghe một cái sự kiện rất là đặc biệt đó là nửa đêm, giữa đêm nhiều khi giật mình dậy uống nước, đi toilet tự nhiên chợt nhớ đến cái chuyện họ sẽ có một ngày họ ra đi họ bỏ hết tất cả những thứ mà họ đang có chung quanh, bỏ luôn cả cái mạng này và không biết đi về đâu, có mấy người họ nói như vậy, có mấy người họ nói như vậy, ban ngày nó không nghĩ, ban đêm hình như thần kinh mình nó yếu nên nghĩ tiêu cực, sợ lắm và cái câu nói này mới là quan trọng nè, họ nói lúc đó họ nghĩ đến Tam Bảo thì ít mà họ hận, họ xài chữ hận, họ hận cái người mà vì danh vì lợi, vì một lý do nào đó mà đi rao giảng, hoặc là biên soạn, ghi chép nói chung là truyền bá một cái thứ gọi là giáo lý sai lầm rồi dán lên đó một cái nhãn mác Phật pháp. Họ nói họ hận lắm tại vì họ nói những khi mà họ bơ vơ nhất, sợ hãi nhất, hoảng loạn nhất họ cần tìm một chỗ nương, mà bây giờ họ lên online thì đủ thứ trên đời hết, sách in giấy cũng có, rồi những tài liệu online cũng có, mà họ nói có những tài liệu rất là kỳ, kỳ cục lắm luôn. Rồi trong đó có những cái mà nó mâu thuẫn nhau, mâu thuẫn nhau như nước với lửa vậy, rồi còn kích bác, bài xích nhau, họ nói bây giờ là một người cư sĩ họ không có thì giờ nghiên cứu giáo lý, họ chỉ còn trông cậy vào Tăng Ni và kinh điển, thậm chí họ nói cư sĩ cũng được, nhưng mà làm ơn bỏ danh, bỏ lợi dùm, làm ơn bỏ cái tôi tanh tưởi của mình dùm, tự biết cái dốt im dùm, tự rút lui dùm, chứ còn đừng có mà leo lên làm thầy, làm bà đi rao giảng tầm bậy, tầm bạ mất thời gian, mà nhiều khi người ta vì tin mình mà mất mấy chục năm trong cuộc đời như vậy, họ hận lắm, xài chữ hận. Họ hỏi tôi phải làm sao? Tôi chỉ có câu thôi, tôi nói giờ bà con cũng phải tự, tự à, tự tỉnh, trước hết là phải tự tỉnh, biết sợ, biết ngại về cái tương lai của mình, hễ khi mình biết sợ, biết ngại thì nếu mà về mặt thể xác thì mình sợ bệnh, sợ chết thì mình phải ăn kiêng, mình phải thể thao..v.v..nhưng mà về mặt tinh thần thì bắt buộc mình cũng phải đi theo cái đường đó, có nghĩa là mình cũng phải kiêng, cái gì có lợi, cái gì có hại mình tránh, cái gì có lợi thì mình nạp. Còn hỏi biết cái gì lợi, cái gì hại? thì tôi nói phải tự thôi, tự tìm hiểu, tham khảo, phải xài tới cái đầu rồi, chứ còn thời buổi này mà cứ mạng xã hội, phương tiện truyền thông nó tràn ngập, nó vây bủa mà mình cứ cà lơ phớt lơ nó mệt lắm, mệt lắm, coi cái gì không cần thiết, ba cái facebook... tiktok bỏ hết đi, tối ngày lên trên đó rồi bị người này nắm đầu, người kia xỏ mũi, mệt lắm, bị hướng dẫn dư luận, hướng dẫn nhận thức, hướng dẫn niềm tin mà mỗi người một cách, mà họ xài chữ hận tôi nhớ hoài, hồi đầu con giận, con buồn, bây giờ nghĩ con rất là hận là bởi vì mất thời gian quá, cỡ nào cũng lên làm đạo sư, làm thầy hết, rồi kích bác, dè bêu mệt mỏi quá.

Thì trong buổi giảng sáng nay, tôi muốn kể hầu các vị một chuyện mà trước hết tôi cũng phải quay lại kinh điển thôi. Cái con đường giải thoát được Đức Phật Ngài trình bày rất là nhiều cách, tùy cái căn duyên của mỗi người. Có người Ngài nói con đường giải thoát là Bát Chánh Đạo, có người Ngài nói là 5 quyền: Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ, có người Ngài nói là Giới Định Tuệ: Tam học, Vô lậu học. Tùy, tùy người, có chỗ Ngài chỉ nói có hai là Chỉ và Quán thôi là trong Tăng Chi Bộ Kinh, Ngài nói có hai: Chỉ và Quán, có chỗ Ngài

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẢN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

chỉ nói có một thôi: Vô thường tướng hay là Khô tướng hay là Vô ngã tướng, chỉ có một thôi, tùy căn duyên mỗi người. Thì đặc biệt sáng nay tôi chọn một cái cách trình bày của Đức Phật đó là nói con đường giải thoát thông qua 5 căn và 5 lực tức là Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ, cái niềm Tin, giữa lúc mà bà con bị dao động với niềm tin có lẽ đã đến lúc hơn bao giờ hết ngay lúc này, chúng ta phải xét lại niềm tin của mình. Tôi đã nói một tỷ lần rồi, mình đi vào đạo bằng cái ngõ nào thì mình cũng sẽ từ cái ngõ đó mà mình tiến hay lùi. Thí dụ như buổi đầu mình đến với đạo bằng niềm Tin, niềm tin vào một cá nhân nào đó, một cái đường lối, một cái truyền thống, một cái đoàn thể, một cái tổ chức nào đó, chỉ là niềm tin thôi, thì mai này thì cũng sẽ vì dao động niềm tin những thử thách, những cám dỗ nào đó, đánh đó, thử thách niềm tin của mình là mình buông, tình cảm thế tục cũng vậy, mình thương, mình mến, mình quý, mình yêu người nào đó chỉ đơn giản là cái sự hơi hợt, về ngoài thì mai này chúng ta cũng vì cái vẻ ngoài hơi hợt của ai đó mà chúng ta bỏ người cũ, chúng ta phải hiểu nhau, quý nhau, kính nhau, đặc biệt là hiểu nhau đến tận cùng thì người kia có gọi là sứt môi, gãy gọng, xe lăn, tàn phế mình bỏ không được. Cái mình quý họ là cái chiều sâu, cái nội dung bên trong đó, còn nếu mình đến với nhau vì cái vẻ ngoài, thì mai này cũng sẽ vì cái vẻ ngoài mà bỏ nhau, xa nhau. Phật pháp cũng vậy, mình đến với Phật pháp chỉ bằng với một cái niềm tin mà hơi hợt thì mai này mình cũng sẽ vì một cái cú sốc nhẹ nào đó là mình bỏ đạo. Ở đây tôi không có hề có hậu ý, dụng ý là tuyên truyền nhồi sọ buộc mọi người phải theo đạo, NO, tôi đâu có được cái gì, tôi chỉ nhắc một chuyện là nếu mà mình có trần trở, có thao thức về cái tuổi già của mình về kiếp sau của mình, về cái chết của mình thì có lẽ mình cũng nên tìm một điểm tựa tâm linh nào đó, thì có thể tùy duyên, quý vị đến đạo Chúa, đạo Hồi, đạo Ấn giáo, đạo Phật, đạo gì tôi không biết. Nhưng trong trường hợp này tôi đang nói đến đạo Phật thôi, giả định quý vị đến đạo Phật, quý vị chọn đạo Phật thì cái đạo Phật đó phải là đạo Phật của nhận thức, đạo Phật của trí tuệ, chứ không phải là một đạo Phật của một niềm tin suông. Còn nếu mà mình có tin thì cũng phải tìm hiểu rồi mình mới tin, chứ không phải chỉ dừng lại ở chỗ tin, như tôi đã nói rất là nhiều lần: Thánh nhân họ khác mình ở chỗ người ta hiểu rất rõ cái điều người ta tin, cho nên người ta tin chết bỏ cái điều người ta hiểu. Còn mình, mình không có hiểu lắm cái điều mình tin cho nên mình không có tin lắm cái điều mình hiểu. Đó, nó khác nhau có tí ti đó thôi, tí ti, nói là tí ti chứ thật ra nó là trời biển, trời biển là chỗ đó. Một bên là hiểu rất rõ điều mình tin, nên tin chết bỏ cái điều mình hiểu, còn một bên thì không hiểu lắm cái điều mình tin, cho nên không có tin lắm cái điều mình hiểu. Mình miêng nói Vô ngã, Vô thường, rồi mọi thứ do duyên, nói cho đã vậy chứ còn một cái thử thách nhẹ thôi, một cái học thuyết nào đó mà nghe nó hơi xuôi tai trong Pāli kêu là icchantika tức là một cái học thuyết, một cái chủ trương, một cái quan điểm mà nó thuận ứng với cái quan điểm của mình là chết, mình theo liền và tôi đã nói không biết là bao nhiêu lần thật ra có hai cái hướng để mình tìm đến chân lý:

- Một là nhìn thấy vấn đề như nó là.
- Và hai là nhìn nó như ý mình muốn, ý mình thích.

Mình nghĩ kỹ lại coi đa phần mình chọn cách hai, tức là mình thích nhìn vấn đề theo cái ý mình muốn. Phật pháp mênh mông như vậy, thì mình chỉ tìm đến với cái ông nào mà mình thấy thích, tìm đến cái cách nói nào, cái lý luận nào, cái quan điểm nào mình thích. Mà xin lỗi cái đầu của mình trong đó là sinh 99% mà mình đi lấy cái sinh đó mà để đánh giá Phật pháp là chết, mình chỉ thích nghe cái gì nó thuận với mình, tiêu rồi. Các vị nghĩ đi, các vị trong lớp này đi học toán, lý, hóa các vị biết khoa học không có việc thích hay không thích, nó như vậy phải thấy nó như vậy, khoa học nó không phải là nghệ thuật, nó không

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHỮA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

phải là văn chương, đấy, nó không phải là thơ ca, điêu khắc, hội họa, thơ ca, âm nhạc, văn chương vậy đó mà nó còn có chỗ để mình góp phần cái tôi của mình trong đó, mình can thiệp cái tôi tanh tươi của mình vào trong đó, nhưng mà đó là bên nghệ thuật, xã hội, thậm chí bên chính trị, mình có thể mình đem cái tôi tanh tươi mình can thiệp, mình tham dự, nhưng khoa học thì không, khoa học là không, khoa học bây giờ mình thích hay không thích nguyên tắc, cái công thức đó là chết cũng phải theo. Cho nên người Mỹ họ có nói: khoa học là chúng ta, mà nghệ thuật là riêng tôi là chỗ đó, nhớ cái đó mà đa phần là mình tìm đến chân lý dựa trên cái tiêu chuẩn của bản thân, dĩ nhiên ở trong room này thế nào cũng có người cãi nói rằng tôi cũng phải dựa vào tôi, nhưng mà mình phải coi mình là cái tâm nào. Tôi ví dụ thế này nè mình bị tiểu đường, mình bị cao máu, mình đi kiểm thuốc nam mình uống, mình nói mình ý mình nói bị vì tôi dốt cho nên thầy nào nói tôi cũng nghe hết. Nói như vậy đâu có được, đâu có được, cái mạng của mình đâu phải là cái cùi bắp đâu, đâu phải là cái cùi bắp cho nên mình không thể trở thành con chuột bạch cho mấy ông lang vườn, ông lang băm được, mình coi mình phải đi tra cứu tham khảo năm lần bảy lượt, thí dụ như cái lá chùm ruột, rễ cây cau, hay là cái đọt bả đậu, thí dụ như vậy, thì bây giờ mình phải ngồi mình tìm hiểu coi trong đó nó gồm những thành phần gì? Tại sao cái đó mà nó chữa bệnh đó và nó có phản ứng phụ, nó có gây hại cho một cái cơ phận nội tạng nào của mình hay không? chứ đâu phải đơn giản là vừa nghe mình đang bị bệnh tiểu đường, vừa nói nghe có bài thuốc nào chữa bệnh tiểu đường mình nhào vô mình kiểm về mình uống 8 tháng liên tục. Quý vị nghĩ coi cái đó có phải mạo hiểm không, thiếu thông minh rất là liều mạng, nha. Đó là đối với thể xác mà mình còn cẩn thận, còn tâm linh cũng vậy, làm sao mình ầu được. Cho nên mình đừng có móc cái thẻ mà dốt dốt, tại vì tôi dốt, ai nói gì tôi cũng nghe, nói vậy đâu có được. Mình trên 18 tuổi mình không thể nói một cái câu mà thiếu trách nhiệm với bản thân như vậy, mình cứ móc cái thẻ dốt ra, tại vì tôi dốt, NO, ngay cả nấu ăn, mình cũng không thể móc cái thẻ dốt mình ra được. Mình thấy người ta hướng dẫn kho, chiên, xào, nướng mình coi nó hợp lý mình mới theo nha.

Nói đến đây, tôi mới nhớ có cái cô đó, có bạn rủ cô đi chơi xa, mà nghe nói kỳ này có tắm sông, tắm suối, chơi hồ, chơi thác gì đó, đặc biệt có bơi lội, kỳ này có bơi lội, cô không biết lội, thì trong làng của cô có ông thầy bùa, nghe nói ông này hay lắm, thầy bùa mà kiem luôn ngoại cảm luôn, coi như là cái táng, sang cát, phong thủy rồi tâm long, trạch huyết, cái gì ông cũng biết hết, mà bùa phép trẻ em đã đề khóc đêm, người lớn bị vong nhập, ma dựa gì ông cũng làm lảng hết. Thì tự nhiên cô có cái ý ngộ nghĩnh, cô tới gặp ông. Con sắp đi chơi xa mà không biết lội mà bạn bè nó nói chỗ này sông suối, ao hồ dữ lắm, thầy có cái bùa nào giúp con không? thì ông thầy ông nói: trời ơi cái này nó dễ còn hơn là trở bàn tay. Ông thò tay lên cái hương án, ông rút cho cô miếng giấy vàng vàng, ông quẹt quẹt, ông quẹt cho cô 2, 3 nét cũng kỹ hà học gì đó, xong rồi ông vò nhỏ lại ông nhét vào cái bao nylon cột cái dây mà dây niệt, dây niệt ngũ sắc, ông nói: bây giờ con cứ đem về con đeo trên cổ mà con nhớ nha, cái bùa này nó thấm nước là nó không có linh cho nên con đeo cái này là con tránh, phải đeo liên tục nha, khi mà tiếp xúc với nước nôi là phải đeo à, nhưng mà con nhớ cái này nó kỵ nước, con cứ nhớ nhiều đó thôi, mà không được tháo ra, tháo ra thầy không chịu trách nhiệm, thì cô nghe vậy, người mê tín mà, đi chơi xa mà tới kiếm thầy bùa là mê tín bậc thầy rồi. Cho nên một dạ kính tin, đem về cô đeo, cô đi chơi, bạn bè rủ cô bơi lội gì bơi lội, cô xuống nước cô xuống tới ngực thôi cô không có đi sâu xuống nữa, cô sợ ướt bùa, trời ơi chuyện đi chơi cũng vui, cô về cô nói trời ơi linh thiệt thầy ơi, trong nhóm con có 5, 7 đứa đi chơi lội, vậy đó cũng có đứa suýt bị chết hụt, chết đuối, con thì không nha, con thì không, bùa của thầy thì linh lắm, thì ông

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHỮA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

thầy nói: thì nói chung bùa phép mà con, mình phải có niềm tin mà được, có niềm tin nhưng có điều mình cũng khoa học một chút con, tin gì thì tin, bữa nay thầy còn sống thì thầy vẽ bùa cho con đeo, mai một thầy chết rồi thì con..bùa phép con đeo tầm bậy tầm bạ ba cái tàn nhang, thuốc lã, nước lạ uống vô chết, thôi sẵn đây thầy cũng nói thiệt, bùa gì thì bùa nhưng con nhớ lời của thầy, thầy nói con đeo ở cổ đi chơi nước thoải mái nhưng mà nhớ đừng có để lá bùa nó ướt, có nghĩa là thầy kêu con đừng có đi lại cái chỗ nước sâu mà con tưởng tượng nước mà nó tới ngực thì làm sao con chết đuối được, đây, cái vấn đề nằm chỗ đây, vấn đề nằm chỗ đó. Không có bùa phép gì hết, nó nằm ngay chỗ là cái lá bùa đó nó không được ướt nước, đó là một, thứ hai là không có được tháo ra khỏi cổ, mà hai cái này nó cộng lại thì nó bắt buộc cổ phải đi về một chọn lọc, một chọn lựa đó là không đến vùng nước sâu quá cổ được, mà cái thứ đó thì làm sao chết đuối, làm sao nó đuối được. Ở đây cũng vậy, bây giờ mình đến với Phật pháp, dĩ nhiên buổi đầu mình phải nói là mình tin, đúng, như là cái cô gái này vậy đó. Nhưng mà niềm tin mình mới có trí tuệ. Bởi vì hồi này tôi có nói 5 Quyển các vị nhớ không? 5 Quyển: Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ. Chỉ niềm tin không thì không có nên cơm cháo gì hết, nhớ nha. Những người Phật tử mà đến với Đạo tuần túy là niềm tin không có nên cơm cháo gì hết. Niềm tin, Niềm tin rồi phải thêm cái khác nữa, niềm tin Trí tuệ thì cái niềm tin đó gọi là Chánh tín. Còn cái niềm tin mà không có Trí tuệ thì niềm tin đó gọi là tà tín, là mê tín, là cuồng tín. Mà mình nghe ba cái chữ: tà, cuồng, mê là mình thấy xài không được rồi, phải không? Đây, cái cô gái mà xin bùa lợi hội này, bùa chết đuối hội này là cổ hên, cổ hên là cổ tin, nhưng mà cổ về cổ cũng biết nghĩ, cái bùa này nó linh nhưng mà nghe nó có gì nó ngộ ngộ, bởi vì nếu mà nước mà nó ngực làm sao mà mình chết đuối được. Cho nên cái bùa có linh hay không mình chưa có biết, nhưng trước mắt là thấy nó hợp lý cái đã, đây.[18:32]

[05/08/2024 - 06:03 - anhlibrary]

Ở đây cũng vậy, mình không có đủ Trí tuệ để mình hiểu hết cái bản tôn, cái bản ý, cái bản hoài của chư Phật đâu, mình không hiểu hết, nhưng mà ít nhất mình cũng đem cái đầu bu của mình, mình xét, xét ở một cái chừng mực nào đó, thì mình thấy hợp lý mình mới theo. Chứ còn không có thể nào mà nhắm mắt, nhắm mũi mà vì một cái niềm tin, vì một cái cảm tình, vì một cái hảo cảm đối với một cá nhân, một truyền thống, một tập thể, một đoàn thể, một tổ chức, một học thuyết, một trường phái nào đó, rồi cái mình nhắm mắt mình theo, mà mình không có cần biết là sai, đây. Đó là cuồng tín, chỉ tin không là cuồng tín, đây, cuồng tín là mê tín, đây, là tà tín, đây. Cho nên niềm tin phải có Trí tuệ mới là Chánh tín. Nhưng mà đủ chưa? Chưa, mới có Chánh tín, nhưng mà còn Tấn, Niệm, Định nữa, đây. Có nghĩa là mình tin Chánh tín, nhưng mà mình không có ra sức, mình không có chịu đỡ mồ hôi, không chịu học giáo lý, không chịu ra sức hành trì, không chịu ra sức thực tập, đây, thực tập.

Thí dụ như bây giờ, thực tập là cái gì? Là ăn uống cực chút, sinh hoạt giản dị chút, bớt tiện nghi chút, chịu cực khổ chút, đây. Nếu... phải nói là nếu nha, nếu mà cái chuyện thiếu tiện nghi, nếu chuyện khổ cực, nếu chuyện mồ hôi, mồ kê mà nó giúp cho mình được tốt hơn kia. Chứ không phải nói như vậy là tôi đề nghị một pháp môn khổ hạnh các kiểu là NO nha. Tôi không có nói cái đó nha. Làm ơn, tôi xin lạy các bố mạng xã hội đó, cắt khúc vô cái kỳ lăm, tôi không có nói cái đó, tôi không có kêu các vị phải khổ hạnh, nhưng mà tôi nói là trong trường hợp mà phải nỗ lực, phải đổ mồ hôi, để mà cho chuyện tu học nó tốt hơn, thì mình phải chịu khó đổ mồ hôi, đây. Thí dụ như giờ mình ghi danh mình tu thiền mà chỗ đó nó nóng quá, mà bây giờ trước mắt mình chỉ tìm được cái thời gian này nè, mình chỉ có rảnh được thời gian này, và thời gian này chỉ có một khóa thiền đó thôi. Thì

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

cái chỗ đó nó cũng hơi chật thiết, nó hơi nực, mà nó hơi hơi hôi... rác rưởi, rồi bụi bặm tí, ruồi muỗi, côn trùng tí, cũng ráng gồng qua được cái khóa thiền 10 ngày này nè, thì mình sẽ có được nhiều cái thành tựu thì không chắc, nhưng mà có nều trải nghiệm đặc biệt lắm, phải không? Thì lúc đó phải gồng thôi. Chứ còn mình tin, mình hiểu, nhưng mà mình không có ra sức, đấy. Làm được.

Tín, Tấn, Cần là siêng. Rồi Niệm, Định. Phải có Niệm, Định. Tu gì thì tu, tôi nói một ngàn lần, một trăm triệu lần, tôi tin Phật, tôi tin có mấy điều thôi:

- Thứ nhất là Phật dạy cái gì cũng do duyên mà có. Thì trong cái đầu tư của tôi, tôi tin cái đó có thật. Không có gì còn hoài hết, và cái gì cũng do các điều kiện mà có, chứ không phải tự nhiên. Không có cái gì tự nhiên mà có. Cái gì cũng là cái hệ quả, nó là hệ quả của vô số điều kiện tác động. Và bản thân nó lại là cái nguồn cơn, là duyên khởi cho vô số cái hệ quả khác. Đó là cái chuyện thứ nhất tôi tin Phật.

- Thứ hai, mọi thứ do duyên mà có đã đành rồi, mà có rồi, không có gì bền. Đó là cái thứ hai tôi tin.

- Cái tin thứ ba là tôi tin rằng không có một cái lời nói, một hành động, một tư duy nào của mình mà nó không để lại một kết quả: vui, buồn, thiện, ác. Tôi không tin, phải có. Một cái tư duy, một câu nói, một cái búng tay, một cái tróc tay, một cái nháy mắt, một cái co duỗi nhẹ nhẹ, đến một cái lá nó rơi trên sân, một làn gió nhẹ thổi mơn man, tất cả nó đều là duyên khởi cho một cái gì đó. Chứ không có cái gì mà tự nhiên có, và bản thân nó cũng không là nguồn cơn duyên khởi cho một thứ khác, tôi không tin. Nó do duyên mà có, mà nó lại là duyên cho vô vàn thứ khác. Và từ đó nó dẫn đến cái chuyện tôi tin mình, mình phải chịu trách nhiệm toàn bộ những gì mình nói, làm, và tư duy.

Như vậy ba cái:

1- Thứ nhất tôi tin mọi thứ do duyên mà có.

2- Thứ hai, có rồi thì không có gì mà còn hoài.

3- Thứ ba là mình phải tuyệt đối chịu trách nhiệm những gì mình làm, nói, và tư duy.

4- Thứ tư, tôi tin tuyệt đối bằng cái tư duy cạn cợt của tôi, đó là chỉ có đời sống Chánh niệm là đời sống tốt nhất, chỉ có đời sống Tỉnh thức là đời sống tốt nhất.

Cho nên Tín, Tấn, Niệm. Niệm là đời sống tỉnh thức, chỉ có sống tỉnh thức, thì trong Kinh nói là sống mà không có tỉnh táo đó là cái xác chưa có chôn, là người đã chết rồi.

- Appamādo amatapadam: Chuyên cần là con đường bất tử.

- Mà ngược lại, pamādo là con đường dễ duôi là con đường chết.

Là tại sao vậy? Là bởi vì khi mình thất niệm, khi mình sống không có tỉnh thức, thì mình như cái xác chưa có chôn vậy đó. Mình giận, mình tham mình không biết. Mình ăn uống, tắm rửa, đi đứng, nằm ngồi mình không biết. Mình nói, mình im mình không biết. Hoàn toàn không biết. Mình cứ là lãng xãng suốt ngày, mình như cái xác chưa có chôn vậy đó. Chánh niệm đặc biệt như vậy. Chỉ có trên nền tảng của tỉnh thức, anh làm, anh luôn luôn tỉnh táo trong mọi hoạt động của anh, thì nó mới là nền tảng cho Trí tuệ của anh nó làm việc. Trí đây nó gồm có ba là: là Trí văn, Trí tư, Trí tu.

Bây giờ tạm thời chưa có Trí tu. Trí tu là trí do anh thực tập. Ít ra anh cũng còn có cái trí do học, do nghe, do đọc; trí do tư duy, do thâm thía, do tiêu hóa, do gặm nhấm, phải không? Ít nhất phải có hai cái đó. Thì anh phải sống tỉnh thức, anh phải có Niệm, thì ba cái Trí đó nó mới làm việc được. Chứ còn đặng này là khi mình sống không có tỉnh thức thì, xin lỗi chứ, mình là cái xác chưa có chôn, mình là cái con gì đó.

Nhiều người họ nổi điên họ nói tại sao chúng tôi thuyết pháp chúng tôi nói hơi nặng lời. Nhiều khi không có nói rõ ràng thì nó không có tới, cứ nói mà mua lòng thì khó lắm. Nó cứ

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

nhát nhát không dám nói. Thật ra mình nói khoảng cách giữa con người, con thú chỉ một sợi tóc thôi, chỉ một sợi tóc. Tóc mà tóc mịn chứ không phải tóc thô nha. Tóc mịn, có nghĩa là mình chỉ đói ăn, khát uống, giao phối và tự vệ. thì coi như, nếu làm một con người mà chỉ có bốn cái này thì y như cái con gì vậy đó, phải không? Đói ăn, khát uống nè, giao phối, rồi gì nữa? Tự vệ. Ai đụng tới mình thì mình phản ứng. Phản ứng thì có hai: một là mình tấn công; hai là mình rút lui bỏ trốn, phải không? Thì đó là phản ứng: mình tấn công ngược lại hoặc là bỏ trốn. Còn thứ ba là giao phối, là nam, nữ, đực, cái, trống, mái tìm nhau. Rồi hai cái kia là cái đói ăn, khát uống, mệt nằm ngủ, rồi mình nghe ba cái thơ thiền. Cái gì thiền có nghĩa là “mệt nằm ngủ, đói ăn” đó là thiền mình nghe, mình tưởng như vậy mình không biết Phật pháp gì hết, mình cứ ăn ngủ không là thiền. Không phải, cái câu đó mình phải hiểu người ta nói cái gì? Thiền có nghĩa là trong mọi tình huống, mọi sinh hoạt, mọi hoạt động lớn bé, thì mình đều tỉnh thức hết, cái đó gọi là thiền. Còn đây mình không hiểu cái phần sau, mình cứ nhớ cắt cái khúc: "Cơ tắc xan hề khốn tắc miên": "Đói thì ăn, khát thì uống, mệt thì nằm ngủ" đó chính là thiền nghe ham quá. Vậy mình khỏi tu gì hết, mà bây giờ tư tưởng này là nó đang tràn lan ở trong cái giới học Phật Việt Nam. Đó là tu không cần học, học nhiều là sở tri chướng. Còn thiền là không có cần gì hết, cứ giữ tâm khi khơi khơi vậy đó, thì lúc mình đang khỏe, đang trẻ, đang giàu, đang đẹp, thì mình thấy mấy cái pháp môn đó nó OK, sướng quá mà, nhưng khi mà mình có tí vấn đề mình mới thấy mình muốn tu tập rốt ráo thì lấy cái gì, lấy cái nền tảng nào để mà theo? Cho nên người học Phật là chia ra ba nhóm:

1- Nhóm một là thuần túy đức tin, đấy. Thuần túy đức tin không cần học gì hết. Cứ là làm phước, bố thí, cúng dường, phục vụ, từ thiện vậy thôi. Cho vậy đủ rồi. Vậy là đủ sanh thiên rồi. Đủ để gặp Phật kiếp sau rồi. Đó là nhóm một.

2- Nhóm hai là bị chìm đắm trong cái học, trong cái gọi là lý thuyết như những con mọt sách vậy đó. Có nghĩa là coi như là ăn rồi là đâm mình ở trong tủ sách, trong thư viện. Dìm trong đó, rồi nhìn quanh thấy ai cũng dốt hết trơn, có mình mình giỏi thôi.

3- Nhóm thứ ba đó là nhóm thích hành trì. Tức là cái này mới mệt nè. Hành trì mà nguyên thủy là người ta phải có sự hướng dẫn của Hiền Thánh, còn không nữa bản thân cũng phải có cái căn bản giáo lý. Một là sự hướng dẫn của Hiền Thánh. Hai là bản thân phải có căn bản trước đi. Còn mình giờ nó có cái loại thứ ba. Đó là tự nhiên vô cái là bị, hay là được tuyên truyền khỏi cần học. Thế là được hướng dẫn sơ sơ ba cái hít thở, thiền hơi thở, thiền niệm phật, thiền lần chuỗi, thiền tâm từ, học có đúng một cái đó thôi là về làm, thì thấy nó sướng thiệt, nó nhàn thiệt đó, nhưng mà về lâu, về dài, khi mà gặp chuyện thì không biết làm sao giải quyết, vì nó đơn giản quá. Mà Phật pháp thì mênh mênh, mà không được học. Đâu phải vô lý, đâu phải ngẫu nhiên mà Phật pháp mênh mênh đâu. Một tu Đại tạng đó là giải quyết vô số vấn đề cho vô số căn cơ của vô số chúng sinh, mà mình không biết mình thuộc vào cái loại nào. Mình phải học chứ, bây giờ đâu có Hiền Thánh nữa phải tự cứu mình chứ. Mình đâu có giao cái mạng mình cho thầy bà, Tăng Ni được, đấy. Mà đây không, cứ giao phó như vậy. Cho nên, cuối cùng nó ba hạng. Ba hạng đối với tôi đều cực đoan hết.

1- Hạng thứ nhất là không có biết cái gì ngoài niềm tin.

2- Hạng thứ hai là chuyên sâu vào cái lý thuyết, vào những con chữ, làm con mọt sách, hài lòng với kiến thức từ chương.

3- Hạng thứ ba là đẹp hết, không bố thí, cúng dường, phục vụ, bái sám, cũng không thêm giáo lý, không thêm gì hết. Tìm hiểu, tham khảo đẹp đẹp đẹp đẹp đẹp đẹp. Cứ là chỉ cần

biết một hai cái kỹ thuật, kêu là kỹ thuật. Một hai kỹ thuật ngồi xếp bằng rồi theo dõi cái gì đó, rồi xong rồi đó, rất là kẹt.

Thì nhớ một chuyện tào lao. Đối với người ta là chuyện tào lao, đối với tôi là chuyện Phật pháp. Nhớ có ông đó, ông Giám đốc, ông cưới cô vợ trẻ. Kỳ đó ông đi công tác xa rồi ông dặn bà hàng xóm. Ông hay giúp đỡ bà lắm cho nên bà quý ông lắm, bà nghe lời ông lắm, mà ông đi công tác xa đâu có tiện đem cô vợ trẻ theo. Đâu phải lúc nào đi cũng đem người nhà theo được. Ông dặn bà là ở nhà thấy có cái gì bất thường, nhớ nha. Gạch dưới chữ "bất thường" nha. Thấy có cái gì "bất thường" thì báo cho ông biết. Ông đi mấy lần rồi, ông mấy lần công tác thì lần nào cũng giao cho bà. Có cái lần đó, ông đi ông dặn vậy, ông đi đâu 3, 4 ngày, thì bà mới gọi phone. Ông hỏi: Có chuyện gì? Có chuyện gì? Có chuyện gì vậy bác? Có chuyện gì vậy cô?. Bà nói: Ông dặn có gì bất thường thì tôi báo. Ông nói: Đúng rồi, đúng, đúng. Đúng rồi, đúng. Bà nói: Thì ông hàng xóm kế bên nhà đó, thường thì đêm nào cũng qua, mà sao tối này không có qua nữa, thì tôi thấy lạ tôi báo cho ông biết vậy thôi. Thì chuyện này đối với nhiều người nó là câu chuyện cười, đối với tôi đó là câu chuyện tư duy. cái Bà này, trong cái đầu bà là bà chỉ hiểu chữ "bất thường" thôi. Ông giám đốc dặn là có cái gì "bất thường" thì báo cho ông biết. Thì bà cứ hiểu cái chữ "bất thường" là cái gì mà nó không có giống như mọi khi, đó gọi là "bất thường". Mà bà không cần biết cái chữ "bất thường" ông nghĩa là gì. Và bà cũng không có cần biết là hậu quả của chuyện báo cáo sáng nay nó dẫn tới cái chuyện mà tan nhà nát cửa. Bà cũng không cần biết. Bà chỉ hiểu cái chuyện "bất thường" theo cái ý của bà, rồi bà báo cho ông biết, báo lại cho ông biết, Bà hiểu chữ "bất thường" đúng nghĩa là cái gì mà nó không như mọi khi thì nó là "bất thường". Thì đa phần Phật tử mình học Đạo cũng vậy. Hồi nãy tôi nói ba hạng. Hạng mà không có đọc sách, chỉ thuần túy niềm tin thì tôi không có nói. Nhưng hạng thứ hai là một sách là đa phần... Tại sao tôi chọn nói hạng này nhiều? Là bởi vì hạng này có nhiều chuyện để nói hơn hai hạng kia.

Hạng thứ nhất là cực kỳ hời hợt, đến với Đạo, xin lỗi nha, như ngoại Đạo, ghé là trú mưa trước cổng chùa. Đối với tôi hạng thứ nhất là ngoại Đạo mà chỉ trú mưa trước cổng chùa thôi. Còn hạng thứ ba thì đối với tôi giống như là một bà cụ vào dưỡng già trong chùa. Giống như một bà cụ... có nghĩa là đi tìm sự an ổn trong Phật pháp bằng cách là chọn ra một pháp môn nào để là cầu an, cầu yên, tìm một chỗ ẩn nấp, một chỗ gởi thân.

Thì ba hạng này, cái hạng thứ nhất thì tôi coi giống như người ngoại Đạo mà trú mưa trước chùa, ở hiên chùa, cổng chùa. Và hạng thứ ba thì tôi coi giống như một bà cụ mà cơ nhỡ, không con cháu, rồi vô chùa để mà gởi thân. Còn riêng hạng thứ hai là có nhiều chuyện đáng nói. Nghĩa là cái hạng mà là một sách thích tra cứu, thích tìm hiểu, nhưng mà họ quên rằng nó có nhiều cách đọc sách mà mình có thể gom lại. Có hai cách, ít nhất là hai cách:

- 1- Cách một là hiểu chữ như bà cụ hỏi nãy, bà cụ hàng xóm. Chữ nó sao hiểu y chang vậy.
- 2- Cách thứ hai là đọc hiểu giữa hai hàng chữ.

Và sáng nay nè, tôi đi một vòng mênh mông để cuối cùng tôi chốt lại chính là nội dung mà tôi sắp nói đây. Có nghĩa là đề tài sáng nay là tiếp nối của kỳ trước, đây, tiếp nối kỳ trước. Có nghĩa là khi anh thấy cái vấn đề của anh, thì anh mới tìm ra cái giải pháp, đó.

- Chuyện thứ nhất là phải thấy mình có vấn đề thì mình mới tìm giải pháp cho vấn đề.
- Chuyện thứ hai đó là tùy thuộc vào anh thấy ra cái vấn đề gì thì anh mới có cái giải pháp tương ứng, thích hợp, phù hợp, với cái vấn đề đó.

Mà chuyện đầu tiên là phải thấy mình có cái gì sai sai cái đã, để chi? Để mình chậm bước lại, mình đảo mắt nhìn quanh, chậm bước đảo mắt. Bước hai là mình bắt đầu dò tìm, mình

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHỮA HIỆU ĐỈNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

dò tìm. Giống như mình thấy bên ngành y hoặc là bên ngành hình sự, mình muốn chữa bệnh hay muốn điều tra vụ án, chuyện đầu tiên là phải nhìn quanh, ngó xuống, nhìn lên. Nhìn quanh, ngó xuống, nhìn lên. Ví dụ như mình thấy khám bệnh, muốn khám cho nó kỹ bắt buộc phải là thử máu, thử đờm, phân, nước tiểu, rồi X-ray, rồi MRI, cắt lớp, scan,... Còn hình sự là mình thấy một bãi nước bọt, một sợi tóc, một cái đầu lọc thuốc lá, là nó không có bỏ sót, phải để ý, hoặc nó có những nguyên tắc bên hình sự, ví dụ như là "chôn gần, liệng xa". Ví dụ mình thấy cái xác mà xác chôn là mình đoán ra được, đoán ra được là hung thủ nó ở gần đây nè, bởi vì gần nó mới chôn, nhưng mà liệng là xa. Thấy cái xác liệng mình nghĩ là hung thủ nó ở xa nên nó liệng. Hiếm bao giờ mà cái hung thủ mà nó ra tay nó giết người ta mà nó để nó liệng xác kể bên nhà. Chuyện đó là cực hiếm, vô cùng hiếm. Hễ mình thấy chôn là mình biết hung thủ ở gần đây. Maybe 50 hoặc là trên 50% là ở gần đây, nó chôn. Còn xác mà liệng hời hợt ngoài bãi rác, ở bên triền đồi, dốc núi gì đó, biết là người ở xa. Ví dụ như vậy. Hoặc là người ta phải dò tìm, người ta phải để ý xem mức độ phân hủy của một cái xác chết mà trong cái điều kiện nhiệt độ nào, thì phải mấy ngày nó mới ra như vậy, trong điều kiện nhiệt độ nào và mấy ngày nó ra như thế kia, phải không? Mình tu y chang vậy. Mình phải nhìn mình, mình phải dò tìm cái vấn đề của mình, rồi mình mới tìm ra cái giải pháp được. Chứ còn đằng này mình không thấy mình có vấn đề thì làm sao mà mình đi tìm, mới có cái ý đi tìm giải pháp, và làm gì có cái chuyện mà tìm đúng giải pháp. Thì tôi nó nói rất là nhiều lần, có người thì họ giải quyết nhân, có người giải quyết quả.

Có người giải quyết quả là sao ta? Có nghĩa là sanh ra đời cứ thấy đói thôi, bệnh nè, nghèo nè, khổ này khổ kia nè là tìm cách giải quyết. Cái đó gọi là giải quyết quả.

Còn giải quyết nhân là sao? Thấy mình nhiều tánh xấu, thấy mình nhiều bất thiện, thấy mình ít pháp thiện. Quan tâm giải quyết cái đó gọi là giải quyết nhân.

Thì theo trong Đạo mình, nói tới đây các vị nào mà hơi chuyên chú chút xíu cái là bắt đầu đoán tôi muốn nói cái gì. Nếu mà nói cái giải pháp cho nhân, cho vấn đề nhân, vấn đề quả là thấy rõ ràng tu là chủ yếu cái nhân nhiều hơn. Cực chút không sao, đói chút không sao, thiếu chút không sao, nóng lạnh chút không sao, ngứa ngứa chút, côn trùng hôi hám rác rưởi chút xíu không sao. Giải quyết là cái tâm. Cái Tâm mình lúc này nè, niềm tin của mình có OK không? Tinh tấn của mình, Chánh niệm của mình, Thiên định của mình, Trí tuệ của mình có OK không? Sao lúc này mình nóng tánh quá vậy? Sao lúc này mình tham quá vậy? Lúc này sao mình hay tỵ hiềm, mình đố kỵ, mình ganh tị quá vậy? Sao lúc này mình bủn xỉn quá vậy? Sao lúc này mình nhỏ mọn quá vậy? Đó. Mình để ý cái đó. Cái đó gọi là mình để ý cái đó đó, mình mới đi tìm đến những giải pháp để giải quyết cái nhân. Còn người không biết Đạo là 99.9% là giải quyết cái quả thôi. Sao lúc này mình bị bệnh, sao lúc này mình đói, mình nghèo, sao lúc này mình bị thị phi là chỉ biết cái chuyện đó, chuyện chỉ giải quyết cái ngọn thôi. Còn người biết Đạo là mình giải quyết cái nhân. Còn người không biết Đạo giải quyết cái quả, nhớ nha.

Thì như bữa hôm tôi nói, mỗi người sinh ra có vô số cái nhà tù để tự giam nhốt mình, mà trong đó gom gọn lại thì có hai cái nhà tù nhân và nhà tù quả. Mình biết rõ mình ở tù rồi mình mới nghĩ đến chuyện ra tù chứ. Nhà tù quả là gì? Là mình bị trói buộc trong cái hình hài xấu xí nè, bệnh hoạn nè, nghèo khó nè, phải không? Vô danh nè, bị người ta coi nhẹ, xem thường nè, đó. Thì mấy đó gọi là nhà tù quả. Nó không quan trọng, mà quan trọng là cái nhà tù nhân. Nhà tù nhân có nghĩa là tánh xấu của mình, mà cái tánh xấu của mình nó theo đuổi mình trong mọi nơi, mọi lúc, và trong nhiều hình thức. Tôi nói rất là nhiều lần, thí dụ mình không biết Đạo thì mình chỉ biết Tham, Sân, Si, Ái, Mạn, Kiến, Nghi, đúng

LƯU Ý: BẢN NHẬP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

không? Nhưng mà khi biết Đạo rồi là mình có thêm mấy cái là Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ. Nhưng mà nó xui chỗ vậy. Hễ mình phiền não nhiều quá đó thì cái Tín, Tấn, Niệm, Định, Tuệ của mình nó lại tiếp tục là cái nền cho phiền não. Thí dụ như có tí niềm tin là bắt đầu thấy mình hay, có học ít giáo lý thấy mình hay, có giữ giới ngày, hai ngày, thấy mình hay, biết chút ít giáo lý thấy mình hay, dự 2, 3 khóa thiền thấy mình hay, bỏ thí chút ít thấy mình hay, phải không? Thí nè, Giới nè, Văn nè, Niệm nè, Định nè, phải không? Cứ cái nào mà thấy có chút là thấy mình hay, đó. Rồi thấy cái đó, tu là thấy cái đó. Thì trong kinh nói rất rõ. Tùy vào khả năng nhận thức của mình, mà mình thấy được bao nhiêu vấn đề bản thân. Cái này kinh nói chứ không phải tôi nói nha. Tùy vào khả năng nhận thức của mình, mà cái nhận thức ở đâu nó ra? Là cũng phải do tiền nghiệp kiếp xưa cũng đã từng tu, rồi khuynh hướng tâm lý, rồi môi trường sống hiện tại. Ba cái này cộng lại nó mới cho phép mình là người có biết quan tâm để giải quyết những vấn đề hay không và tùy thuộc vào ba cái đó mà mình thấy ra vấn đề ở cái mức độ nào. Thí dụ như có người hỏi nãy tôi nói. Họ chỉ quan tâm đến chuyện sướng khổ, giàu nghèo, đau và khỏe thôi. Họ tìm cách giải quyết cái đó thôi. Nhưng có người họ đi xa hơn. Họ biết tu tập thiền định để mà lìa xa đời sống liên hệ vật chất, liên hệ mật thiết với vật chất, đó cho nên:

- Hạng thứ nhất là sống trong ác.
- Hạng thứ hai đó là hành thiện dục giới.
- Rồi hạng tiếp theo là bỏ cái dục mà chuyển qua bên tu thiền đạo đại.
- Và hạng thứ tư là họ thấy vấn đề lớn nhất là sinh tử chứ không phải là thấy vấn đề khác. Vấn đề sanh tử là vấn đề lớn nhất. Hễ còn sanh tử thì dầu là đọa hay là về các cảnh trời cao nhất thì cũng là còn sanh tử.

Hạng cuối cùng này nè, khi họ thấy ra vấn đề lớn nhất của họ là sanh tử, thì họ mới tu tập để giải quyết sanh tử. Còn mấy hạng dưới kia đó, thì có người vì sợ khổ cho nên tránh ác, vì thích sướng cho nên hành thiện, nhưng mà vẫn còn quẩn quanh trong thế giới vật chất. Hạng tiếp theo mới ghê. Chán sợ cái thế giới vật chất, chán sợ cái sự quan hệ trong thế giới ngũ trần: thấy, nghe, ngửi, nếm, đụng, họ chỉ tập trung trong chuyện tu tập thiền định thôi. Hạng này là khá rồi đó, nhưng mà chưa, họ còn mê ở trong cái chuyện mát lạnh, phải không? Nhẹ bưng, rồi mê trong chuyện nhập định, nhập thiền, rồi mê trong cái thần thông, phép phù là chưa khá. Phải là chán luôn mọi hiện hữu. Bởi vì chúng ta biết rằng, quý vị không có tin thì thôi, nhưng nếu các vị tin thì các vị nên nhớ cái này, mỗi người chúng ta đã vô số kiếp luân hồi, chúng ta chưa từng có một cái cảnh giới thấp kém nào mà mình chưa ghé qua, từ những cái loài yếm quang, yếm khí, tức là những cái loài mà sống ở trong lòng đất sâu gần như là không có oxy, gần như là không có ánh sáng, sống dưới đáy biển sâu sâu sâu sâu. Mình đã từng ở dưới, trong hang động, trong đá, trong đất, mình từng ở dưới, trong lòng núi sâu mình từng ở dưới, mình từng làm con hào, con ốc, con sên, con ruồi, con kiến. Chúng ta đã từng là những vị trời Đại Phạm thiên, Đế Thích Ngọc hoàng, Thượng đế. Chúng ta từng làm những nhân vật lớn nhất ở trong vũ trụ, rồi thì sao? Cứ luân hồi, luân chuyển từ đời này sang kiếp khác. Thì đương nhiên mình phải hiểu ngầm, tức là chính ở trong kinh Hiền ngu Trung bộ, Ngài dạy cơ hội mà để về cảnh giới sung sướng cao cấp thì không có nhiều, đa phần chúng ta bị lăn trôi trong cõi đọa. Thấy chỗ này người ta mới ngán, mà không biết là kiếp tới mình làm cái gì. Hoặc là kiếp vừa rồi mình làm cái gì mà sao mỗi lần nhớ tới luân hồi tôi ớn quá. Nhớ cái cảnh mà làm con hào trong đá tôi ngán quá. Rồi tôi nghĩ cái cảnh mình làm heo, làm bò, rồi bị người ta cắt xẻo. Ngán quá! Mà không biết kiếp vừa rồi mình làm cái con gì, kiếp sắp tới mình làm cái con gì. Sao thấy ngán quá! Như kiếp này mình thấy mình cũng biết Phật pháp, rồi mình cũng đi

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẮN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

trời đông, trời tây, thấy cũng vui, phải không? Tự nhiên giờ lơ mơ sao mà kiếp tới đây mà xuống làm mấy con... Kể hoài cái chuyện mà lần tôi đi vô Chợ Rẫy khám bệnh, buổi chiều chỗ hơi thiếu ánh sáng, tôi thấy có nguyên bóng trắng, bóng trắng xẹt ngang cái chỗ mà khuất đèn. Ớn quá đi! Tôi nói: "Trời ơi, sao mà ma gì mà nó lộng dữ vậy?". Lát sau cái bóng trắng xẹt qua, mà nó nhanh lắm, bóng trắng mà nó xà dưới đất, thì tôi mới nói với mấy người.. hai người, hai người đưa tôi đi bệnh viện. Tôi hỏi họ có thấy không. Họ mới định thần, nói thấy. Mà đó là chuột tha bông gòn, chuột nó tha bông gòn. Kể mà còn ớn. Mình nghe nói chuột bệnh viện là mình đã thấy xuống tinh thần rồi. Còn có cái vụ mà tha bông gòn, thì mình phải hiểu ngầm làm gì có bông gòn sạch. Bông gòn sạch nó nằm ở trong tủ, trong giá, trong ngăn, trong kệ chứ làm gì có bông gòn cho chuột nó tha. Bắt buộc phải bông gòn xài rồi. Mà theo quý vị bông gòn xài rồi mà trong bệnh viện thì cái gì trông? Thì chỉ có mũ, máu, nước vàng thôi, đấy. Mà cái cục nó hơi to, miếng bông gòn nó hơi lớn đó. Cho nên thầy của tôi ông gặm rồi ông chạy băng, chạy xẹt điếm A qua điếm B. Nhìn nguyên bóng trắng xẹt qua xẹt lại chỗ khuất đèn, thì người sợ ma đó thì nghĩ ma. Nhưng mà nếu mình biết Đạo thì ớn quá, sanh tử ghê quá, thì không biết mình sống sao, mà chết rồi mà vô làm chuột bệnh viện. Tôi từng gặp mấy con chuột mà chuột cống lang, nó chắc cũng phải cả ký á, mà ghê không, trụi lông, nó đi không nổi, mà nó không có kêu "chít, chít", nó kêu "kịt, kịt, kịt, kịt" vậy đó. Mà cái kỳ tôi ngồi ở nhà Phật tử ở Thị Nghè, mình ngồi ăn cơm mà mình nghe "kịt, kịt", mình dòm. Nhìn nó, tôi buông đũa luôn. Còn có con mèo mướp ở nhà, nó đang nằm nó lim dim, nó mở mắt ra nó thấy con đó xong rồi nó đứng dậy nó vươn vai rồi nó đi luôn. Tức là con mèo gặp chuột mà nó vươn vai, nó chỉ biết nó ớn quá rồi, nó gặp coi như là cao thủ võ lâm. Con mèo gặp con chuột mà tưởng sao nó liếc xong đứng dậy nó vươn vai nó đi luôn. Mà con kia cứ thông thả từ từ từ từ từ từ từ bò xuống dưới cái bàn mình đang ăn cơm. Mình đang ăn. Tôi rút cái chân lên rồi thôi tôi bỏ đũa luôn, ghê không vậy đó.

Thì quý vị có thể không có tin. Trong room này tôi đâu có biết ai đang nghe tôi đâu có biết, nhưng mà phải nói nếu mà mình tin thì mình phải thấy rằng cái khả năng mà mình làm cái con đó nó không có khó. Trong kinh Trung Bộ nói xuống thì nó mau, lên thì nó khó. Lỡ xuống rồi trở lên nó khó lắm, bởi vì mang cái thân mà thấp kém, cái cơ hội mà hướng tâm điều thiện khó lắm, cơ hội mà tạo công đức khó lắm, phải nhờ một cái phước lành xưa thiệt là xưa, trong muôn triệu tỷ ức kiếp nào đó nó kéo mình lên. Nhưng mà nó kéo mình lên được có một hai lần gì đó, rồi sanh ra cái thường mà mới bị đọa mà, lên để khờ khờ khờ khờ, làm ác, làm xấu, làm bậy là nó rút trở lại. May mắn trở lên mà gặp Minh sư, Thiện hữu đó, Thánh hiền đó, thì họ còn giúp cho, chứ còn mà trở lên mà gặp bạn xấu là rồi xong, rút xuống trở lại. Mình từ một ông Tổng Giám Đốc mà rút xuống làm cái con chuột ở trong bệnh viện thì chỉ có ba nốt nhạc, dễ lắm. Nhưng mà từ con chuột mà trở lại làm ông Tổng Giám Đốc thì không biết là bao nhiêu kiếp.

Cho nên tôi chốt lại hồi nãy là cái gì? Là tôi phân loại các vị Phật tử, các người, cái kiểu đến với Đạo. Đến cách một là đến chỉ thuần túy niềm tin. Thứ hai là đến với thuần túy lý thuyết. Thứ ba là học đòi hành trì mà thiếu hành trang. Ba loại Phật tử. Ba kiểu Phật tử. Hạng thứ ba là tập tễnh học đòi hành trì, nhưng mà không có hành trang, không có hành lý, thì làm sao mà tu? Còn hạng thứ hai là chỉ tập trung là con một sách thôi. Hạng thứ nhất là kêu là ngoại Đạo trú mưa, có nghĩa là hoàn toàn họ không biết gì về Phật pháp hết, chỉ ghé hiên chùa tí đó rồi thôi, thì tôi nhắc lại nha.

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐỊNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

Tùy vào việc mình thấy ra cái vấn đề của mình nó là cái gì, mình sợ khổ thì mình tránh ác, muốn sướng thì hành thiện, chán vật chất thì phải tu thiền, chán sanh tử thì phải tu Tuệ quán, Tứ Niệm Xứ. Rõ ràng như vậy, phải không?

Rồi cái tiếp theo là mình thấy cái gì. Mình thấy mình thiếu niềm tin, sao niềm tin, đức tin mình nó yếu, hoặc là mình nghi nghi với niềm tin mình nó có xài được không, Chánh tín hay Tà tín, thì bắt buộc mình cũng phải đi tìm hiểu, ở đâu? Kinh sách mênh mông tôi đâu có biết, đâu có biết các vị đọc cái gì, thì tôi chỉ gợi ý thôi. Rồi đám mạng truyền thông nó lại chửi nữa. Thì tôi chỉ biết có cuốn thôi, đó là bộ Giáo lý A Tỳ Đàm với Kinh Nghiệm Tuệ Quán của chúng tôi đó. Thì chúng tôi không phải ngẫu nhiên mà chúng tôi cho in cái đó. Chúng ta có Kālāma, chúng ta phải có sách gối đầu để về Kālāma có cái học. Chẳng hạn như là sau bao nhiêu lớp đích thân tôi đi đến cái chỗ của bà con như hồi xưa tôi dạy ở Virginia, dạy ở Cali, tôi dạy ở Houston, tôi đi tới nơi luôn, người ta cứ tới giờ người ta tới người ta học rồi người ta về. Bây giờ thì không. Bây giờ nó không có cái vụ đó. Bây giờ chỉ có hai trường hợp là chúng tôi dạy thôi, không có dạy online nữa. Bởi vì dạy online, hồi đó tôi tính chia hai lớp: lớp ABC với lớp intensive, lớp chuyên sâu, nhưng mà dạy mà không thấy mặt nhau là nó trùn mền nó ngủ nó ngáy đằng kia bên đây mình nghe rõ mồn một. Cho nên tôi cũng xin khẩn trước vong linh Má tôi, tôi không có dạy online, dạy giáo lý mà chuyên sâu thì không. Còn cái lớp Chủ Nhật với Thứ Năm này là tại vì nó không có phải là... không cần thiết thấy mặt các vị, mà mình chỉ lưu lại mấy bài giảng thôi thì được. Chứ còn mà dạy chuyên sâu, gọi là dạy đào tạo đó thì không, không bao giờ. Cho nên chỉ có hai trường hợp. Một là muốn cái gì về Kālāma. Còn trường hợp mà trường hợp này có lẽ là lần cuối cùng, lần cuối cùng, lỡ hứa mà hối hận vô bờ, đó là đi Úc. Nhưng mà tôi phải kèm với một cái điều kiện là bà con làm ơn ghi danh và phát nguyện rằng là phải dành suốt thời gian hai tuần, ba tuần, không được ra khỏi cái chỗ học. Không có cái chuyện gần nhà rồi chạy tới chạy lui, chạy tới chạy lui, về quét nhà nấu ăn. Tôi không có phải là bắt quý vị bỏ nhà, nhưng mà xét thấy không có điều kiện thời gian thì đừng có đi, nha. Còn thấy được, thì bắt buộc phải nghiêm túc. Bắt buộc, mà không phải Đạo, đời cũng vậy, có những khóa học mà chuyên sâu là ta bắt buộc mình phải vậy, chứ còn mà cứ chập chờn, cứ lặn hụp, trôi sụt, trường hợp đó là không có được. Thì giáo lý bắt buộc phải học, bắt buộc phải học giáo lý. Và chúng tôi nhắc lại, tại sao chúng tôi đề nghị hai cuốn đó? Là bởi vì sách của mình thì mình chịu trách nhiệm, và khi chúng tôi cho in mấy đó là tôi muốn Kālāma có cơ sở vật chất, người ta về người ta ăn người ta ở và người ta cũng phải có cái trang bị tài liệu tu học. Đây là lý do tại sao mà chúng tôi đã cho in 5 cuốn nhật tụng Kālāma, rồi 2 cuốn Kinh Nghiệm Tuệ Quán, rồi 2 cuốn A Tỳ Đàm. Mục đích đó tức là mình là Phật tử bắt buộc là mình phải có kiến thức giáo lý, phải có kiến thức giáo lý. Còn cái chuyện bà con dùng cái kiến thức đó để bà con tu hay là một sách thì cái đó tùy hỷ nha, tôi đâu có làm giùm được cái chuyện đó. Nhưng mà làm gì thì làm, tôi vẫn chủ trương là biết giáo lý trước, bởi vì một người không biết giáo lý, nếu mà họ đang cái thời điểm ngon lành thì họ tập trung tu tập, phải không? Bằng một, hai kỹ thuật hiếm hoi mà họ học được, họ chỉ làm được một việc đó thôi. Khi mình không biết giáo lý đó, thì mình chỉ làm được một việc là tuân thủ một hai nguyên tắc, một hai công thức, một hai kỹ thuật, rồi theo đó mà tu mà lúc nào mà nó có nghi hoặc, nó có hoang mang, nó có bất mãn, vậy là không có tự cứu được, nó khổ vậy. Cho nên trong kinh Đức Phật Ngài dạy: Khi ta nhìn thấy một Tỷ kheo ngồi ở làng, ta có suy nghĩ rằng vị này sẽ bị Cư sĩ làm phiền về việc tu tập, vị này sẽ bị khó khăn, nhưng khi ta nhìn thấy một Tỷ kheo ngồi ở trong rừng đầu cho ngủ

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ÁN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

gục, thì ta vẫn nghĩ rằng lát nữa đây khi mà vị đó hết ngũ giác, thì vị đó sẽ tinh tấn dễ dàng, không bị ai quấy rầy”. Thì đó là kinh nói.

Còn riêng phần tôi, tôi nhìn thấy một người Cư sĩ mà có giáo lý, dầu gì tôi cũng có yên tâm là người này nếu mà tệ đó, suốt đời làm con một sách thì cũng có lợi cho Đạo. Lợi chỗ nào? Là ai hỏi về Đạo người này trả lời mình yên tâm, không có phang ầu. Còn người này bữa nào mà gọi là ông ứng bà nhập, mà người này chuyên hệ mà không học nữa mà chuyển qua bên hành trì, thì người này có vốn liếng để hành, đấy. Người mà có giáo lý đó nó có hai cái lợi. Một là thấy ảnh vậy đó, nhưng mà ai hỏi ảnh, cái cách ảnh trả lời cũng là cách hoằng pháp. Sợ nhất là không có giáo lý rồi người ta hỏi, một là ám ó thì cũng kẹt. Mình đi theo một cái Đạo mà người ta hỏi mình ám ó là tự mình vãi vô mặt mình rồi. Còn hai nữa không ám ó mà nói tầm bậy, đó là chết, là phá Đạo, nha. Cho nên đó là cái thứ nhất. Cái thứ hai nữa là bản thân mình hành trì cũng có vấn đề. Khi mà mình không có lý thuyết, hành trì rồi hành trì cái gì? Tôi nói không biết bao nhiêu triệu lần, nấu ăn, nấu ăn còn phải học, giữ em, chăm người già, chăm người bệnh, cũng phải học. Đó là tôi lựa mấy cái tôi nói mềm. Không cần kiến thức, kỹ thuật, khoa học chuyên môn, không cần được đào tạo chuyên sâu nhiều năm, phải không? Không cần bằng cấp đại học. Nội mà chăm sóc trẻ em, người già, người bệnh, mà mình còn phải học, phải không? Không cần bằng cấp nhưng cũng phải học. Trong khi đó cái đời sống tâm linh mình nó đâu phải đơn giản là mình ngồi mình tưởng tượng, đọc qua một hai trang sách, rồi đi dự một hai khóa thiền, rồi biết cái gì mà tu? Tâm mình nó vô tướng vô hình. Tôi nói không biết bao nhiêu ngàn lần, cái tâm mình vô tướng vô hình, làm sao làm việc với nó được khi mà mình mù tịt về nó. Mà cứ nói các vị cứ cãi các vị nói không cần học. Giờ tôi hỏi nhẹ nè, làm sao mà mình biết, mình phân biệt được cái sự hào phóng và sự hoang phí; cái sự tiết kiệm và sự bủn xỉn; sự kỹ lưỡng và cái người gọi là kỹ tính. Kỹ lưỡng và kỹ tính hai cái khác nhau phải không? Có người ke re, cắc rắc, lút chút, lút chút. Có những người mình tới mình ngồi uống nước với họ mình ngại, một giọt nước nhiều xuống là họ cầm cái khăn sẵn họ lau. Nhà của họ đó là mình lấy ngón tay mình vuốt ở thêm cửa sổ không có một chút bụi. Thì tôi ngồi tôi nghĩ cái kỹ lưỡng nó khác, mà cái kỹ tính nó khác. Khác phải không? Mình sống phải sạch, phải gọn, nhưng mà không phải suốt ngày ăn rồi cứ chằm bằm cái nhà. Là đàn ông mà như vậy là nó đã ớn rồi chứ đừng nói hành giả. Một người đàn ông cứ chằm bằm cái đó là chuyện của mấy cô, mấy bà. Chứ còn mình đàn ông mà cái nhà mà lấy ngón tay mà vuốt lên thành cửa sổ mà không có bụi thì tôi thấy sạch thì tôi thích, mà tôi sợ lắm, đấy. Phải không? Cho nên mình phải phân biệt cái nào là kỹ tính, cái nào là kỹ lưỡng, ái nào là vệ sinh. Rồi mình phải phân biệt cái gì là tiết kiệm, cái gì là bủn xỉn; cái gì là hào phóng, hào sảng, cái gì là hoang phí, hoài của. Mình phải biết chứ. Phải biết ngã mạn là sao? Mình phải phân biệt rất là rõ tự tin nó không phải là tự tôn, khiêm tốn nó không phải là tự ti. Yeah. Khiêm tốn không phải là tự ti, mà tự tin nó phải là tự tôn. Làm ơn nhớ giùm cái đó. Rồi cái tật mà mau nước mắt chưa hẳn là bi mẫn, thương người, khi gặp cái cảnh gì cái khóc, ngồi khóc, mà giúp thì không giúp. Giúp thì không giúp nha, mà cứ gặp ai khổ cái ngồi khóc, tôi gặp rồi, gặp rồi. Hoặc là cho mớ là bắt đầu khoe, cho chút là đi khoe, học chút rồi đi khoe. Mình không hề biết rằng... Mình nói: Con hoan hỷ. Trời ơi, tôi gặp cái đó tôi muốn khóc luôn. Để con kể cho sư hoan hỷ nha: Coi như là mấy khóa học là con dự hết đó, coi như lớp Online dạy Pāli, dạy A Tỳ Đàm, dạy Tạng kinh, dạy Kinh tụng, dạy Pháp Cú là con ghi danh học hết. Con nói cho sư hoan hỷ. Kỳ rồi là coi như Ngài Kim Triệu nè, về là Ngài dạy trên Phước Sơn, con theo hết đó, rồi mấy Ngài Tam Tạng, mấy Sayadaw gì đó là qua Việt Nam là cứ ở Đà Lạt, ở Bảo Lộc, ở Nha Trang. Đi đâu là con

theo hết. Các Ngài giảng là con nói cho Sư hoan hỷ. Mà trời đất ơi, mình nhìn cái mặt của họ mình nghĩ sao mà nó gian dữ thân. Họ biết hay là họ ngu mình không biết, làm sao mà hoan hỷ nổi? Làm sao mà hoan hỷ nổi? Giáo lý thì không chịu học mà cứ la cà đình đám kiêu đó. Ở đâu cũng sấp vô, đám nào cũng có mặt, giáo lý thì không có chuyên sâu, mà cứ khoe, nỏ ta nói tưng bưng như pháo tết vậy đó. Là để tôi nói cho sư hoan hỷ. Mà tôi nói không biết bao nhiêu ngàn lần tại sao mình trên 18 tuổi mà mấy chuyện sơ đẳng mình không có biết, đó là cái tật hay khoe. Khoe chồng, khoe con, khoe người nhà, khoe bản thân. Tại sao có mấy cái chuyện mình không biết? Đó là thứ nhất, mình khoe vậy người ta có tin hay không? Thứ hai, nếu người ta có tin, người ta có hoan hỷ theo hay là người ta ganh tỵ với mình? Thứ ba đó là người ta có muốn nghe hay không? Trên đời này có cái gì vô duyên cho bằng ngồi nghe nó nỏ về cái chuyện của nó, của gia đình nó. Tại sao cái chuyện đó mình không hiểu? Mình nghĩ mình nè, mình là cái người hay khoe nè, mình có thích nghe người khác khoe hay không? Trời ơi có nhiều lần tôi bị tra tấn. Bà này vừa khoe là bà kia bả chờ bà này nói dứt lời là bả nhào vô móc cái nhà bả ra khoe, thì cái bà này nè bả chờ bà kia vừa dứt lời là bả nhào vô bả khoe, mà cứ như vậy. Bà này không có cần biết bà kia nói cái gì, chỉ cần chờ bà kia mà dứt lời là nhào vô khoe.

Thì không có học giáo lý, không có biết mấy cái này là bất thiện, không có biết, không học giáo lý không có biết. Tại vì mình đang ở chùa, mình đang mặc áo lam, tay mình cầm chuỗi, đúng không? Rồi hồi nãy mình có cúng dường nữa, mình có cúng dường, cúng tiền nè, mình có cúng hoa, cúng trái, có cúng nhang đèn, rồi có chào hỏi Tăng Ni, rồi mình có tụng kinh nữa, mình có nghe pháp, thì rõ ràng là mình đang tu, đúng không? Rồi bây giờ mình gặp bạn Đạo thì mình nói chuyện vui chút chứ có cái gì đâu? Đây. Thì đã nói vui thì nói gì vui? Khoe nó mới vui, đúng không? Như vậy thì mình mình là chuẩn quá rồi. Nhưng mà mình không hề biết rằng hồi nãy mình tụng kinh mình tụng cái gì, lúc mình tụng, tụng bằng cái tâm gì, miệng mình tụng cái đầu mình nghĩ tới cái gì. Rồi nghe pháp cũng vậy. Rồi lúc mà mình móc tiền ra mình cúng, mình cúng bằng cái tâm gì, tâm trạng gì, suy nghĩ gì, nhận thức gì? Mình đâu có để ý cái đó. Không có học Đạo. Không có học hóa chất, không học vật lý, không học toán, lý, hóa, không học sử, không học địa, thì cái hành xử nó khác. Tin tôi đi, nó khác. Bây giờ mình thấy một người biết chút chút thôi, cầm cái món đồ chiên là bắt đầu sợ. Mấy người ăn kiêng, mình ở gần mấy người ăn kiêng mình mới thấy, mấy người mà kiêng cholesterol, mấy người ăn kiêng tiểu đường họ hay lắm. Họ cầm lên là họ biết. Phải có học, ở đây tôi không đòi hỏi bằng cấp, nhưng mà có kiến thức, có chút thôi. Thí dụ như họ ăn, họ cầm cái miếng bánh lên là mình thấy. Tại tôi ngồi chung với họ tôi biết. Cầm bánh là họ bẻ, phản ứng tự nhiên họ bẻ góc thôi, sợ, sợ đường. Còn mà nước chai, nước lon là ngàn thu áo tím, không bao giờ họ rớt. Họ đâu có bằng cấp gì đâu, nhưng mà phải có biết chút chút thì cái sinh hoạt khác liền. Có những thứ sau buổi chiều hầu như là họ không đụng tới. Thí dụ như bên Thụy sĩ tôi biết có cô đó, buổi chiều là không bao giờ đụng tới cam, không bao giờ đụng tới cam, quýt là không. Cô không muốn ngủ với chất chua trong người. Thí dụ như vậy. Rất là nhiều cái mình để ý mình thấy cũng hay, bả cũng giải thích cho mình nghe cũng hay. Thì nói chung là phải có kiến thức thì mình mới biết giữ tâm và giữ thân được. Chứ còn cái vị tướng tượng đi, mù tịt không biết gì hết, mà cứ nghe người ta nói ăn kiêng rồi ăn theo, cái đó là tự sát chứ không phải ăn kiêng. Tôi đã gặp rồi. Ăn kiêng mà dốt nó xanh lè, mấy người mà ăn Osawa tôi gọi đó là ăn kiêng mà dốt, xanh lè, xanh lét, nội mà mình thấy ăn Ohsawa mà cầm ống nước là ta thấy thua. Vậy mà theo mới ghê chứ, theo mới ghê chứ. Trong khi mình thấy

LƯU Ý: BẢN NHÁP CHƯA HIỆU ĐÍNH – XIN TRÁNH IN ẤN PHỔ BIẾN

(c) www.toaikhanh.com

uống nước lọc là nó quan trọng biết là chừng nào, mà Osawa thì kiêng uống nước, mà mình vậy cũng nghe được, vậy mà nghe được.

Các vị nhớ câu chuyện này tôi kể đầu buổi giảng không? Đeo bùa chết đuối, nhưng mà mình về phải suy nghĩ chứ. Tại sao mà ông thầy ông bắt mình đeo ở cổ? Thì thôi cũng tạm thời hiểu đi là tại vì bùa phải đeo ở cổ, chứ không lẽ đeo ở đâu? Không lẽ đeo ở mắt cá? Nhưng mà mình ngồi mình nghĩ thêm, ông nói cái bùa này là nó kỵ nước, đeo ở cổ mà kỵ nước là mình hiểu mơ hồ rồi đó. À! Thì ra! Thì ra cái chuyện mà siêu hình, trừu tượng, linh ứng, ở đâu mình không biết, nhưng mà trước mắt là mình thấy bùa kỵ nước mà lại đeo ở cổ, có nghĩa là mình không có được tới cái chỗ sâu quá ngược. Quá ngược thì nó ướt bùa, mà ướt bùa thì là không có được. Ít ra là dù mình có công, ít nhất mình cũng phải biết xài cái đầu.

Ở đây cũng vậy, một người ăn kiêng cũng phải biết xài cái đầu, một người đeo bùa cũng biết xài cái đầu, nói gì là người đi chùa. Mà cứ nói ngàn lần mà không là không. Cứ vô nghe: Sư nói cũng... Để tôi về tôi suy nghĩ lại.... Nhưng mà tưởng sao, ít bữa cũng là thầy bà, cứ bị người hốt cho thang, hai thang, về là sắc uống vô cũng lại như cũ nữa. Nên đây là lý do mà tôi xin cảm ơn bà con, chính vì bà con đa phần là như vậy, cho nên tôi có một cái tuổi già nó rất là nhàn. Hồi đó tôi có thời tôi khổ tâm lắm. Tôi nghĩ làm sao mà mình phải có trách nhiệm một chút trong cái nhận thức của Phật tử, sách vở, giảng dạy, thuyết giảng, nhưng mà bây giờ thì không. Tôi biết cái đó, cái chuyện đó bây giờ mà có 3 đầu, 6 tay, 12 con mắt xanh, nanh đỏ mỏ làm cũng không có được, không được, là không. Bây giờ là để người hữu duyên tự tìm, chứ bây giờ mà ai mà có cái lòng để giúp đời đó là thất vọng tràn trề. Bây giờ cái thời này Mạt Pháp. Mạt Pháp là gì? Là ngày xưa đó, người hoằng pháp tìm đến người cầu pháp, và người cầu pháp tìm đến người hoằng pháp, hai chiều. Nhưng mà thời nay thì không. Thời nay theo tôi đó, người hoằng pháp mà tìm đến người cầu pháp coi chừng thất vọng. Thôi thì ngày xưa mấy người cầu pháp nó quá đông đi, cho nên mình tìm tới họ hoặc họ tìm tới mình đều được, mà thời nay số người nó quá hiếm, thì thôi để tự cái hiếm họ đi tìm đi, chứ còn mình đi tìm cái hiếm nó mệt lắm. Mệt lắm. Với hai nữa người ta dễ tìm tới mình hơn mình tìm tới người ta. Bởi người có nhu cầu họ đi tìm thầy nó dễ hơn là ông thầy đi tìm học trò. Nó khó. Mà tìm thì được cái gì trong khi đó là thất vọng tràn trề. Cho nên là tôi xin cảm ơn các vị đã cho chúng tôi nói riêng, và nhiều vị khác nói chung, một cái tuổi già an nhàn, không có còn khổ tâm nữa.

Thì tùy duyên, bà con thấy có nhu cầu thì tìm đến Phật pháp. Và tôi nhắc lại một chuyện, ngó lại niềm tin của mình, ngó lại cái hướng giải quyết vấn đề của mình, và ngó lại cái nhận thức của mình về các vấn đề của bản thân. Thì mong là mấy cái buổi giảng này nè, sau mấy buổi giảng này thì chúng tôi có lẽ cũng phải có lúc làm một cái giáo trình cụ thể để mà hướng dẫn cho các vị. Thí dụ như A Tỳ Đàm căn bản, phải có, phải có. Nhưng mà tạm thời phải rao rao cái này trước cho bà con lót cái nền. Có nhiều người chưa có quen. Chẳng hạn như sắp tới nếu mà không có bị vụ Miến điện là chúng tôi về Kālāma 2 tháng, hướng dẫn một cái lớp, tôi gọi là lớp A Tỳ Đàm tinh tuyền, tinh khôi, có nghĩa là cái giai đoạn mà học nền nó đã qua rồi, bây giờ mình phải về đó mình học một cái lớp mà đòi hỏi phải có mấy cái lớp trước mới học được. Tôi gọi là lớp tinh tuyền là vậy đó. Mấy lớp trước thì mình có thể nghe ké được, nhưng mà cái lớp 2 tháng của Kālāma thì không, không, bắt buộc các vị phải có học nền mới học được. Chứ còn cứ quay lại ABC hoài ngán quá, quá ngán. OK. Chúc các vị một ngày vui và hẹn lại kỳ sau.